

Sammanställning remissvar, Riktlinjer för parker – redovisning av inkomna remissvar samt hur dessa har beaktats

Dokumentet Riktlinjerna för Region Gotlands parker har remitterats till Regionstyrelseförvaltningen och svar har inkommit från kultur och fritidsavdelningen och från avdelningen för Regional utveckling.

Kultur och Fritid:

Avdelningen för Kultur och fritid föreslår vissa språkliga justeringar i avsnittet 9.11 Konstverk och byggnader.

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Kultur och Fritid.

Kultur- och fritid föreslår ur ett friluftslivsperspektiv ett tillägg till avsnitt 9.4 Information att det på bemsidan bör tillhandahållas tillgänglighetsinformation för de parker som där redovisas till exempel om toaletter, gångvägars ytor, parkering och sittplatser, så att alla besökare kan få relevant information och använda parkerna på ett tryggt och inkluderande sätt.

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Kultur och Fritid.

Regional utveckling:

Avdelningen för Regional utveckling har gett följande synpunkter:

Allmänt:

- *Avdelningen **ser positivt på förslaget** till riktlinjer för Region Gotlands parker. Dokumentet ger en viktig och efterfrågad grund för förvaltning och utveckling av parker i Visby och tätorterna.*
- *Dokumentet är **lättilgänglig, starkt förankrad i regionens styrdokument** och har **starka målformuleringar**.*
- *Dokumentet ger inte lika tydligt stöd för när **faktiska prioriteringar** behöver göras eller hur riktlinjerna kan **följas upp**.*

Riktlinjerna har inte reviderats ytterligare utifrån denna aspekt då vår bedömning är att detta framgår i de båda handlingsplanerna vilka ej har remitterats.

- *Det bör framgå att riktlinjerna är framtagna för att åskådliggöra hur **Tekniska Nämnden (utifrån sitt reglemente)** ska förvalta, utveckla och underhålla sina parker, snarare än "Region Gotland/Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen". (s4)*

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling.

- *Två separata handlingsplaner ska tas fram, en för Visby och en för tätorterna. Det bör **förtydligas vilka tätorter som avses**. (s4)*

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling.

- För att spetsa till **målbilden** (s18), skulle en **övergripande målformulering** kunna lyda: "Region Gotland ska erbjuda attraktiva, trygga och inbjudande parker med varierande karaktär och med geografisk spridning över hela ön för alla medborgare och besökare". Resten av punkterna kan finnas under en rubrik motsvarande "Kvalitets-, tillgänglighets- och hållbarhetskriterier".

Riktlinjerna har inte reviderats ytterligare utifrån denna aspekt då vår bedömning är att detta kan innebära att Riktlinjerna blir mer svårläsbara och mindre tillgängliga för dess målgrupp.

- Då **uppföljning** är en viktig komponent i en styrkedja, bör planeringen kring uppföljning (s49) lyftas fram tydligare, förslagsvis under en egen rubrik.

Riktlinjerna har inte reviderats ytterligare utifrån denna synpunkt vår bedömning är att detta framgår i de båda Handlingsplanerna vilka ej har remitterats.

Aspekter rörande samhällsplanering:

- Det beskrivs hur namnberedningsgruppen arbetar fram förslag till namn på gator, kvarter, parker, torg och cirkulationsplatser och att beslut fattas av Miljö- och byggnämnden. Som stöd för detta finns Region Gotlands namnpolicy med principer och riktlinjer för namngivning (s16). Om så är möjligt, vore det bra att kunna **bredda uppdraget till namnberedningsgruppen**, så att även t ex träd eller andra objekt som kan bli föremål för namngivning kan hanteras av gruppen.

Riktlinjerna har inte reviderats ytterligare utifrån denna aspekt då vår bedömning är att vi inte har mandat till detta eftersom namnberedningsgruppen har sitt uppdrag från Miljö och byggnämnden vilka även har fastställt namnpolicyn.

- Under avsnittet "**Slite**" (s24), kan med fördel skrivas något om nutid, likt Fårösundstexten.

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling.

- Under avsnittet "**Roma**" (s25) kan något skrivas om skogen med spåret. Om det inte räknas som park, skulle det kunna förtydligas.

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling.

- Under avsnittet "**Klintehamn**" (s26) kan eventuellt omnämnas att Donnerska parken har en besvärlig vattensituation i och med att den tidvis vattenfylls.

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling.

- Under avsnittet "**Hemse**" (s27) kan parken vid busstationen, f d järnvägsstationen och den intilliggande välskötta Jakob Gråbergs park beskrivas utförligare då dessa är viktiga platser för bygden och där många unga rör sig.

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling.

- Under avsnittet "**Burgsvik**" (s28) kan det förtydligas hur långt stationsparken sträcker sig.

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling.

Aspekter rörande social hållbarhet:

- *Parkplanen har en **tydlig ambition att bidra till social hållbarhet**, särskilt genom formuleringar om trygghet och tillgänglighet, psykisk och fysisk hälsa, parker som mötesplatser och geografisk spridning.*
- *Planen är relativt övergripande och värdebaserat, vilket både ger en tydlig inriktning, men samtidigt gör den svårare att **följa upp**. Det är således viktigt att handlingsplanerna som tas fram parallellt aktivt förhåller sig till utfästelserna i riktlinjerna.*
- ***Trygghetsaspekten** adresseras tydligt, dock främst i form av resonemang kring belysning och plantering. Dessa är viktiga trygghetsaspekter, men med fördel skulle situationell brottsprevention kunna lyftas (förslagsvis som ett eget stycke), med bland annat "aktivering av ytor - hur skapas gemensamt ägandeskap över platsen (leder bl.a. till minskad skadegörelse och upplevd otrygghet)" samt "närvaro av andra människor - hur möjliggör vi ett flöde av människor på platsen ("kapabla väktare")/pro-social modellering minskar risken för brott och ökar upplevd trygghet)." samt "hur minskas tillfällena till stöld ("tillfället gör tjuven")."*

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling. Ett eget avsnitt och en egen riktlinjerubrik om Situationell brottsprevention och trygghet (9.3) har lagts till.

- *Inför investeringsbeslut eller andra ställningstaganden med potentiell bäring på barn och unga, bör en **barnkonsekvensanalys** göras. Detta för att säkerställa att barnens bästa beaktats, vilket behöver adresseras i riktlinjerna (se bilaga för förslag).*

Riktlinjerna har delvis reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling. Vikten av en barnkonsekvensanalys har förtydligats inom avsnittet/riktlinjerna om 9.5 Anläggningar och investeringar och vissa punkter har lyfts fram. Dock inte en bilaga med en checklista då vår bedömning är att inga andra av dokumentets riktlinjer har denna typ av bilagor

- *Trots ambition om geografisk spridning saknas analys av **resursfördelning mellan områden** och prioritering utifrån **behov snarare än besöksstryck**. Kategoriseringen bygger mycket på besöksstryck, vilket gör att redan attraktiva parker och platser i närhet av resursstarkare områden i redan attraktiva områden prioriteras. Det finns således risk att områden med större sociala behov får mindre resurser och att riktlinjerna kan leda till att reproducera befintliga skillnader i tillgång, användning och kvalitet mellan olika grupper och geografier.*

Riktlinjerna har inte reviderats ytterligare utifrån denna aspekt. Placeringen av parker i en kategori är en nulägesbeskrivning som ligger till grund för vidare utveckling av parkerna. Att till exempel sträva efter att skapa parker med högre kategorier i områden där det idag saknas men anses viktigt, exempelvis utifrån en geografisk aspekt eller ur ett en 3-30-300-perspektiv. Hur detta skall ske framgår av Handlingsplanerna vilka ej har remitterats.

- *Riktlinjerna är i dag tydliga när det gäller förvaltning, skötsel och planering. Samtidigt är parkerna också en central del av Gotlands samlade attraktionskraft – som plats att bo, leva, verka och besöka. I ett läge där konkurrensen mellan platser i allt högre grad handlar om upplevd livskvalitet och vardagsmiljöer, spelar parker och offentliga rum en avgörande roll i*

människors val av plats och välmående. Jag ser därför ett behov av att tydligare integrera ett platsutvecklingsperspektiv i riktlinjerna, där parkernas roll som: bärare av platsens identitet och varumärke, viktiga miljöer för livskvalitet och mötesplatser i vardagen, en resurs i arbetet med inflyttning, kompetensförsörjning och besöksnäring synliggörs och kopplas närmare till övergripande mål, såsom Vårt Gotland 2040.

Riktlinjerna har delvis reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling genom en komplettering under beskrivningen av styrdokumentet 5.7 Regional besöksnäringstrategi för Gotland mot 2030.

- *Det skulle ytterligare stärka riktlinjerna som ett strategiskt verktyg, inte bara för drift och investeringar, utan också för Gotlands långsiktiga utveckling och attraktionskraft. Som konkreta förslås även: kategoriseringen av parker kan kompletteras med en dimension som fångar parkens strategiska betydelse för platsens attraktionskraft samt att avsnittet om information och synlighet kan utvecklas mot ett mer aktivt perspektiv, där parkerna ses som en del av Gotlands samlade erbjudande till invånare och besökare. Sammanfattningsvis: Parkerna är inte enbart grönytor – de är en del av Gotlands konkurrenskraft som plats.*

Riktlinjerna har delvis reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling genom en komplettering av texten under beskrivningen av 9.4 Information.

- ***Förslag på tillägg i dokumentet under 2.1 Syfte och arbetsbeskrivning***
(föreslås läggas som sista stycke i avsnittet)
  - *Parkerna ska även bidra till att stärka Gotlands attraktionskraft som plats att bo, leva, verka och besöka.*
  - *I ett perspektiv där människors val av plats i allt högre grad baseras på upplevd livskvalitet och tillgång till attraktiva vardagsmiljöer, utgör parker och offentliga rum en central del av platsens erbjudande.*
  - *Parkerna ska därför planeras, utvecklas och förvaltas inte enbart utifrån funktion och skötsel, utan även utifrån deras roll som bärare av platsens identitet, livskvalitet och långsiktiga utvecklingskraft.*

Riktlinjerna har reviderats i enlighet med synpunkter från Regional utveckling genom en komplettering under avsnittet om Syfte och arbetsbeskrivning.